

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Michala Marka a soudců Mgr. Hany Ptáčkové a Mgr. Heleny Bláhové ve věci žalobce **Česká kancelář pojistitelů**, IČ 70099618, sídlem Praha 5, Štefánikova 248/32, zastoupeného advokátkou Mgr. Magdou Kolečkovou, sídlem Brno, Šumavská 416/15, proti žalovaným 1) **I. B.**, nar. [redacted], bytem [redacted], a 2) **M. M.**, nar. [redacted], bytem [redacted], o zaplacení 14 251 Kč s příslušenstvím, o odvolání žalovaných proti rozsudku Okresního soudu v Jablonci nad Nisou č.j. 19 EC 108/2009-97 ze dne 31.8.2011,

takto:

- I. Rozsudek okresního soudu se ve výroku I. ve vztahu k žalované I. B. potvrzuje.**
- II. Odvolání žalovaného M. M. se odmítá.**
- III. Ve výroku II. o nákladech řízení se rozsudek okresního soudu mění tak, že žalovaná je povinna společně a nerozdílně s žalovaným M. M. zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení před okresním soudem ve výši 12 696 Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně žalobce Mgr. Magdy Kolečkové.**
- IV. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů odvolacího řízení ve výši 5 898 Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně žalobce Mgr. Magdy Kolečkové.**
- V. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o odvolání žalovaného M. M.**

Odůvodnění:

Shora označeným rozsudkem okresní soud zcela vyhověl žalobě a žalovaným uložil, aby společně a nerozdílně žalobci zaplatili 9 451 Kč s úrokem z prodlení plynoucím od 25.12.2008 do zaplacení a 4 800 Kč s úrokem z prodlení plynoucím od 16.11.2008 do zaplacení (výrok I.). Zároveň bylo žalovaným uloženo společně a nerozdílně zaplatit náklady řízení ve výši 13 056 Kč (výrok II.). V odůvodnění se podává, že žalovaný dne 25.7.2008 jako řidič vozidla zn. Citroën ZX reg.č. ■■■■■, jehož vlastníkem a provozovatelem byla žalovaná, v důsledku porušení povinnosti dané zák.č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích způsobil dopravní nehodu, při které vznikla škoda na jiném vozidle a škoda na zdraví třetí osoby. Protože nebylo sjednáno zákonné pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla použitého žalovaným, poskytl náhradu škody na vozidle ve výši 17 600 Kč a náhradu škody na zdraví ve výši 4 800 Kč žalobce prostřednictvím společnosti Česká pojišťovna, a.s. Podle okresního soudu má žalobce v souladu s § 24 odst. 9 zák.č. 168/1999 Sb. právo na náhradu toho, co za žalované, kteří za způsobenou škodu odpovídají, bylo plněno, jakož i na náhradu tzv. poplatku za vyřízení škodné události ve výši 2 500 Kč, kterým žalobce společnosti Česká pojišťovna, a.s. hradil náklady spojené s likvidací pojistné události. Žalovaní žalobci zaplatili pouze 10 649 Kč, proto bylo vyhověno požadavku žalobce na zaplacení 9 451 Kč a 4 800 Kč včetně požadavku na úroky z prodlení, který se opírá o ustanovení § 517 odst. 1 občanského zákoníku. Nákladový výrok pak okresní soud odůvodňuje užitím § 142 odst. 1 o.s.ř.

Proti rozsudku okresního soudu se odvolali oba žalovaní. Žalovaná ve svém odvolání namítá, že okresní soud nepřihlédl k výpovědi její dcery J. ■■■ B. ■■■■■, která uvedla, že žalovaný užíval vozidlo bez vědomí žalované a tedy neoprávněně. Žalovaná tedy, v rozporu s tím, co uvádí v odůvodnění okresní soud, označila důkaz, ze kterého vyplývá, že žalovaná v době nehody nedisponovala s předmětným vozidlem. Podle žalované mělo být také přihlédnuto k tomu, že žalovaný několikrát fyzicky napadl J. ■■■ B. ■■■■■. Žalovaná okresnímu soudu vytýká, že neprovedl výslech žalovaného, ač tento důkaz navrhovala. K odvolání žalovaná přikládá prohlášení žalovaného, který se zavazuje celou škodu uhradit. Navrhuje pak, aby odvolací soud rozsudek okresního soudu změnil tak, že ve vztahu k ní bude žaloba zamítnuta a žalovanému bude uloženo, aby žalobcem požadovanou částku zaplatil.

Žalovaný ve svém odvolání žádá, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil tak, že povinnost uhradit žalované částky a náklady řízení bude uloženo pouze jemu. Tvrdí přitom, že automobil Citroën ZX užíval výlučně on a on je také zodpovědný za dopravní nehodu.

Žalobce v písemném vyjádření k odvolání navrhuje potvrzení rozsudku. Má za to, že zcela oprávněně požaduje po obou žalovaných jako solidárních dlužnících zaplacení 14 251 Kč. Podle žalobce nese žalovaná za škodu způsobenou provozem motorového vozidla odpovědnost jako jeho provozovatel, zatímco žalovaný ve smyslu § 420 občanského zákoníku jako osoba, která dopravní nehodu zavinila. Žalobce namítá, že žalovaná přes poučení,

kterého se jí dostalo před okresním soudem, neprokázala, že by v době dopravní nehody nedisponovala předmětným vozidlem.

Pokud jde o odvolání žalovaného M■■■■■ M■■■■■, bylo toto podáno (společně s odvoláním žalované) na poště dne 7.10.2011. Odvoláním napadený rozsudek přitom byl žalovanému doručen do vlastních rukou dne 19.9.2011, kdy jej osobně převzal, což potvrdil svým podpisem. Patnáctidenní lhůta k podání odvolání daná ustanovením věty první § 204 odst. 1 o.s.ř. uběhla žalovanému dne 4.10.2011. Jestliže do tohoto dne žalovaný nepodal odvolání, nabylo rozhodnutí ve vztahu k žalovanému dne 5.10.2011 právní moci. Jeho odvolání proto muselo být odvolacím soudem jako opožděné dle § 218a o.s.ř. odmítnuto.

Není však opožděně podaným odvolání žalované, které byl napadený rozsudek doručen až 26.9.2011. Tímto odvoláním se odvolací soud věcně zabýval a na jeho základě přezkoumal rozsudek okresního soudu, jakož i předcházející postup v řízení, a to v části, která se dotýká práv žalované. Odvolací soud přitom rozhodoval bez jednání ve smyslu § 214 odst. 3 o.s.ř., neboť žalovaná svým odvoláním, kterým napadá závěr o solidární odpovědnosti žalovaných, brojí toliko proti právnímu hodnocení okresního soudu (§ 205 odst. 2 písm. g/ o.s.ř.).

Pokud jde o oprávněnost žalobou uplatněných nároků vůči žalované I■■■■■ B■■■■■, je pro rozhodnutí klíčovým zjištění okresního soudu, z něhož plyne, že žalovaná byla vlastníkem vozidla zn. Citroën ZX reg.č. ■■■■■■, jehož provozem byla při dopravní nehodě dne 25.7.2008 způsobena škoda. Tento závěr nebyl žalovanou či jiným účastníkem nijak zpochybňován a sama žalovaná jej v řízení před okresním soudem jako správný potvrzovala (viz. odpor žalované proti platebnímu rozkazu datovaný 22.1.2010 v něm žalovaná mimo jiné uvádí: „M■■■■■ M■■■■■, bez mého vědomí, použil *mé vozidlo*“).

Podle § 427 odst. 1 zák.č. 40/1964 Sb. občanský zákoník (dále jen OZ) fyzické a právnické osoby provozující dopravu odpovídají za škodu vyvolanou zvláštní povahou tohoto provozu. Podle § 427 odst. 2 OZ stejně odpovídá i jiný provozovatel motorového vozidla, motorového plavidla, jakož i provozovatel letadla.

Provozovatelem motorového vozidla ve smyslu citovaného § 427 odst. 2 OZ je třeba rozumět toho, kdo má trvalou faktickou i právní možnost dispozice s dopravním prostředkem. Provozovatelem vozidla je tedy zpravidla jeho vlastník. Může být sice provozovatelem vozidla i jiná osoba než vlastník, je však v takovém případě na žalovaném vlastníku, aby prokázal, že provozovatelem je jiná osoba.

V daném případě nevyplynulo z tvrzení žalované, že by právo dispozice s vozidlem převedla na dobu nikoli jen přechodnou na žalovaného M■■■■■ M■■■■■ či na jinou osobu tak, že by právě na žalovaného nebo na jinou osobu mělo být nahlíženo jako na oprávněného provozovatele vozidla. Naopak vyplývá z tvrzení žalované, že žalovaný měl toliko dočasně „bez jejího vědomí“ a tedy bez jejího souhlasu předmětné vozidlo použít v době dopravní nehody.

Odvolateľce lze dáť za pravdu potud, že prípadné užití vozidla žalovaným bez vedomí nebo proti její vůli, vylučuje její odpovědnost za škodu způsobenou provozem vozidla, neboť podle § 430 odst. 1 OZ platí, že místo provozovatele odpovídá ten, kdo použije dopravního prostředku bez vedomí nebo proti vůli provozovatele. Provozovatel odpovídá společně s ním, jestliže takové užití dopravního prostředku svou nedbalostí umožnil.

To, že došlo k užití vozidla bez vědomí provozovatele či proti jeho vůli musí v řízení, v němž je uplatněn proti provozovateli nárok na náhradu škody způsobené provozem motorového vozidla či nárok odvozený, prokázat provozovatel. Bylo tedy na žalované, aby v řízení před okresním soudem označila takové důkazy, kterými by prokázala své tvrzení o užití vozidla žalovaným bez jejího vědomí. Okresní soud přitom žalovanou v tomto směru zcela v souladu s § 118a odst. 3 o.s.ř. při jednání dne 24.8.2011 poučil o povinnosti navrhnout ke svému tvrzení důkazy, avšak žalovaná v reakci na dané poučení uvedla toliko, že takový důkaz nemá a do vyhlášení rozsudku přes poučení dle § 119a odst. 1 o.s.ř. (jak je zachyceno v protokole o jednání z 24.8.2011) takový důkaz neoznačila.

Nevyplývá z (jediného) písemného podání žalované ze dne 6.1.2010 (čl. 83 spisu) ani z protokolu o jednání okresního soudu ze dne 24.8.2011, že by žalovaná, jak uvádí v odvolání, navrhovala v řízení před okresním soudem provedení důkazu výsledkem žalovaného M[REDACTED] M[REDACTED], ani to, že byl při jednání okresního soudu byl prováděn výslech její dcery J[REDACTED] B[REDACTED] či vůbec, že by dcera žalované byla při jednání přítomna a k věci se nějakým způsobem vyjadřovala.

Za takového stavu nebylo namístě, aby okresní soud sám (z úřední povinnosti) prováděl dokazování k objasnění tvrzení žalobkyně o neoprávněném užívání vozidla žalovaným. Platí totiž v řízení sporném dle § 120 odst. 3 o.s.ř. , že soud může provést jiné než účastníky navržené důkazy v případech, kdy jsou potřebné ke zjištění skutkového stavu a vyplývají-li z obsahu spisu. Neoznačí-li účastníci důkazy potřebné k prokázání svých tvrzení, vychází soud při zjišťování skutkového stavu z důkazů, které byly provedeny.

Správně proto okresní soud vycházejí toliko z důkazů v řízení provedených uzavřel, že žalovaná neprokázala, že by žalovaný ve smyslu § 430 odst. 1 OZ použil dopravního prostředku bez vědomí nebo proti vůli žalované. Na takovém závěru nic nemohlo změnit ani odvolací řízení, neboť ve smyslu § 205a o.a.ř. nemůže odvolací soud provádět a přihlídnout k důkazům, které zde byly již v době vyhlášení napadeného rozhodnutí avšak nebyly žalovanou označeny před okresním soudem, ačkoli žalovaná byla k jejich označení v souladu s § 118a odst. 3 o.s.ř. vyzvána a zároveň byla poučena dle § 119a odst. 1 o.s.ř. o potřebě důkazy označit do vyhlášení rozsudku.

Nemohl být tedy v odvolacím řízení přijat jiný závěr než ten, který přijal okresní soud, tj. že žalovaná byla v době dopravní nehody vlastníkem a provozovatelem vozidla, jehož provozem byla způsobena škoda, a zároveň, že nebyla v řízení prokázána taková skutečnost, která by vylučovala, či omezovala odpovědnost žalované danou ustanovením § 427 odst. 2 OZ.

Bylo v řízení prokázáno, že dne 25.7.2008 žalovaný M■■■■ M■■■ jako řidič automobilu zn. Citroën ZX reg.č. ■■■■■, jehož vlastníkem a provozovatelem byla žalovaná ■■■■ B■■■■, způsobil v ulici Na Balkáně v obci Tanvald nehodu, při které došlo ke střetu s motocyklem zn. Yamaha, ve vlastnictví T■■■■ K■■■■. Při nehodě byl poškozen motocykl a zraněna řidička motocyklu M■■■■ M■■■■. Protože (v rozporu s § 3 odst. 2 zák.č. 168/1999 Sb. , podle kterého je vlastník tuzemského vozidla povinen uzavřít pojistnou smlouvu o pojištění odpovědnosti) nebylo sjednáno pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla zn. Citroën ZX, poskytl žalobce prostřednictvím pověřené pojišťovny (společnosti Česká pojišťovna, a.s.) poškozenému T■■■■ K■■■■ náhradu škody na motocyklu ve výši 17 600 Kč a poškozené M■■■■ M■■■■ náhradu za bolest ve výši 4 800 Kč. Tyto částky společně s poplatkem za likvidaci pojistné události ve výši 2 500 Kč byly žalobcem hrazeny z tzv. garančního fondu. Dopisem ze dne 16.10.2008 vyzval žalobce žalované, aby ve lhůtě do 15.11.2008 zaplatili částku 4 800 Kč. Dopisem z 24.11.2008 pak žádá o úhradu 20 100 Kč ve lhůtě do 24.12.2008. Ze strany žalovaných bylo žalobci zaplacen 5 649 Kč dne 30.3.2009 a 5 000 Kč dne 31.3.2009.

Podle § 24 odst. 2 písm. b) zák.č. 168/1999 Sb. Kancelář poskytuje z garančního fondu poškozenému plnění za škodu způsobenou provozem vozidla, za kterou odpovídá osoba bez pojištění odpovědnosti, byl-li provoz tohoto vozidla podmíněn pojištěním odpovědnosti podle tohoto zákona.

Podle vět první až čtvrté § 24 odst. 9 zák.č. 168/1999 Sb. ve znění účinném do 31.8.2008 platí, že výplatou plnění z garančního fondu vzniká Kanceláři právo vůči tomu, kdo odpovídá za škodu podle odstavce 2 písm. a), b) a g), na náhradu toho, co za něho plnila včetně nákladů na jinou osobu pověřenou Kanceláři vyřízením případu a poskytnutím plnění poškozenému nebo uplatněním tohoto práva; odpovídá-li za škodu více osob, pak za takovou pohledávku Kanceláře odpovídají tyto osoby společně a nerozdílně. Vůči pohledávce Kanceláře na náhradu podle věty první jsou solidárními dlužníky provozovatel a vlastník vozidla, jehož provozem byla způsobena škoda; řidič je takovým solidárním dlužníkem, pokud za tuto škodu odpovídá. To neplatí pro vlastníka vozidla, jehož pojištění odpovědnosti zaniklo podle § 12 odst. 1 písm. d). Řidič nebo provozovatel vozidla odpovídají společně a nerozdílně ve smyslu věty druhé, pokud odpovídají za škodu uvedenou v odstavci 2 písm. a) a b).

Při užití shora citovaných ustanovení na daný případ odvolací soud ve shodě se soudem okresním uzavírá, že žalovaná je povinna jako vlastník a provozovatel vozidla, jehož provozem byla způsobena škoda v době, kdy nebylo sjednáno zákonné pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, společně a nerozdílně s žalovaným M■■■■ M■■■■, nahradit žalobci České kanceláři pojistitelů to, za ně plnil včetně nákladů na vyřízení případu pojišťovnou pověřenou žalobcem. Je tedy žalovaná, jak požaduje žaloba, povinna nahradit žalobci 4 800 Kč vyplacených poškozené M■■■■ M■■■■ náhradou za bolest a (po částečné úhradě v rozsahu 10 649 Kč) částku 9 451 Kč vyplacenou poškozenému T■■■■ K■■■■ náhradou za škodu na motocyklu. Protože tato pohledávka žalobce za žalovanými nebyla zcela uhrazena ve lhůtě, v níž žalobce jako věřitel žalované jako dlužníky k zaplacení vyzval (§ 563 OZ), má žalobce v souladu s § 517 odst. 2 OZ právo požadovat

počínaje následujícím dnem po uplynutí lhůty splatnosti úroky z prodlení ve výši stanovené dle § 1 nař.vl.č. 142/1994 Sb. Správně tedy okresní soud přiznal žalobci proti žalované nejen právo na zaplacení celkem 14 251 Kč ale i právo na úroky z prodlení. Povinnost zaplatit pohledávku společně a nerozdílně pak ve smyslu § 511 odst. 1 OZ znamená, že věřitel je oprávněn požadovat plnění na kterémkoli z žalovaných. Jestliže dluh splní jeden z žalovaných, povinnost druhého zanikne.

Na základě shora uvedeného odvolací soud napadený rozsudek okresního soudu v části meritorního výroku I., která se týká žalované, jako věcně správný dle § 219 o.s.ř. potvrdil.

Okresní soud v souladu s § 142 odst. 1 o.s.ř. přiznal zcela úspěšnému žalobci právo na plnou náhradu nákladů řízení v prvním stupni, nesprávně však určil výši této náhrady částkou 13 056 Kč. Náklady vynaložené žalobcem v řízení před okresním soudem totiž tvoří odměna zástupce žalovaného v paušální výši 9 730 Kč (stanovená dle § 3 odst. 1 bod 8. vyhl.č. 484/2000 Sb.), hotové výdaje zástupce žalobce spojené s převzetím zastoupení a podáním žaloby v celkové paušální výši 600 Kč (dle § 13 odst. 3 vyhl.č. 177/1996 Sb.) a náhrada daně z přidané hodnoty, kterou je zástupce povinen z odměny za zastupování a náhrad odvést dle zák.č. 235/2004 Sb. ve výši 2 066 Kč (20% z 10 330 Kč dle § 137 odst. 3 písm. a) o.s.ř.) a soudní poplatek za žalobu ve výši 300 Kč, celkem 12 696 Kč. V tomto smyslu byl nákladový výrok napadeného rozsudku dle § 220 odst. 3 o.s.ř. změněn. Lhůta k plnění byla odvolacím soudem stanovena dle ustanovení § 160 odst. 1 o.s.ř. , části před středníkem, podle které uložil-li soud v rozsudku povinnost, je třeba ji splnit do tří dnů od právní moci rozsudku. Změněna byla i osoba advokáta, jemuž má být náhrada ve smyslu § 149 odst. 1 o.s.ř. zaplacená, neboť v průběhu odvolacího řízení byla žalobcem odvolána procesní plná moc udělená advokátu Mgr. Lubomíru Vdovcovi a udělena procesní plná moc advokátce Mgr. Magdě Kolečkové.

O náhradě nákladů řízení o odvolání žalované bylo rozhodnuto za použití § 224 odst. 1 o.s.ř. dle § 142 odst. 1 o.s.ř. Žalovaná byla v odvolacím řízení zcela neúspěšná a je proto povinna nahradit žalobci všechny výdaje, které žalobce v odvolacím řízení účelně vynaložil. Tyto náklady tvoří odměna zástupce žalovaného v paušální výši 4 865 Kč (stanovená dle § 3 odst. 1 bod 4. , § 10 odst. 3, § 18 odst. 1 vyhl.č. 484/2000 Sb. ve znění účinném do 29.2.2012), paušální náhrada hotových výdajů zástupce žalobce spojených s podáním vyjádření k odvolání ve výši 300 Kč (dle § 13 odst. 3 vyhl.č. 177/1996 Sb.) a náhrada daně z přidané hodnoty, kterou je zástupce povinen z odměny za zastupování a náhrad odvést dle zák.č. 235/2004 Sb. ve výši 1 033 Kč (20% z 5 165 Kč dle § 137 odst. 3 písm. a) o.s.ř.), celkem 5 898 Kč.

Pokud jde o náklady řízení o odvolání druhého žalovaného, pak s ohledem na odmítnutí tohoto odvolání by žalobce měl ve smyslu § 146 odst. 3 o.s.ř. právo na náhradu nákladů v daném odvolacím řízení vynaložených. Protože však žalobce v souvislosti s odvoláním druhého žalovaného žádné náklady nevynaložil (k odvolání žalovaného nepodal žádné vyjádření a neučinil ani jiný úkon), bylo rozhodnuto, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o odvolání druhého žalovaného.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku není odvolání ani dovolání přípustné.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí soudu, může se oprávněný domoci plnění v řízení o výkon rozhodnutí či v řízení exekucím.

V Liberci 19. prosince 2012

Za správnost vyhotovení:
Ivana Velebilová

Mgr. Michal Marek, v.r.
předseda senátu